

[Jan Køpke Christensen]

område. Det er et problem, mener vi stadig væk, og derfor vil jeg understrege kraftigt herfra i dag, at det ikke er noget, Fremskridtspartiet vil bryde sig om, hvis disse udgifter skulle blive eksplosionsagtige. Det tager vi afstand fra.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Hvis hr. Jan Køpke Christensens bekymring er, om udgifterne til denne indsats skulle blive eksplosionsagtige, kan jeg sige: Det vil de ikke blive.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 58:

Forslag til lov om ændring af lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejds-skoler. (Specialundervisning, kommunal elevstøtte, overgangstilskud m.v.).

Af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen).

(Fremsat 3/11 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Poul Erik Dyrlund (S):

Selv om der gennem næsten hele sidste folketingssamling blev lagt mange kræfter i at udarbejde en ny lov om højskoler og efterskoler m.v., og selv om der her i salen, så vidt jeg opfattede det, var bred enighed om, at vi vedtog en god og brugbar lov, ja, så har det alligevel vist sig, at der er behov for en række præciseringer og justeringer.

Dette lovforslag er altså først og fremmest en justering, der præciserer en række paragrafer i loven. Det er værd at hæfte sig ved præciseringen af, hvilken kommune der skal yde elevstøtte og fra hvornår.

Lovforslaget indeholder også en ændring af, hvornår og om til hvem der kan ydes tilskud til specialundervisning. Reglerne for tilskud til specialundervisning bliver mere enkle, og det sikres, at der også kan ydes statstilskud til specialundervisning for elever over 18 år. Den socialdemokratiske folketingsgruppe hilser disse bedre og enklere bestemmelser velkommen.

Ændring af reglerne for tilskud til specialundervisning lever helt op til regeringens tanker om uddannelse til alle – den debat, man i øvrigt lige har været igennem. Og på dette område satses der på, at alle via uddannelse får en så god vej som muligt ind i voksenlivet. Som sagt er der tilslutning fra den socialdemokratiske folketingsgruppe.

Der er også tilslutning til, at vi får denne sag igennem udvalget hurtigt, således at brugerne ved, hvor de står. Man er jo for længst begyndt at planlægge næste skoleår.

Eva Møller (KF):

Dette lovforslag indeholder, som det siges i ministerens fremsættelsestale, mindre ændringer og tekniske justeringer, og jeg kan ikke, i anledning af de mange bemærkninger, vi modtog i den tidligere regerings tid fra den daværende opposition om lovsjuskeri og lignende, afholde mig fra at sige, at jeg alligvel nok tror, at vi her står med rekorden. At et lovforslag, som vi vedtog den 30. juni 1993, allerede nu har brug for tekniske ændringer og mindre justeringer, det er vist udtryk for, at man havde meget stort hastværk. Lad os håbe på, at vi ikke får forfærdelig mange flere af den slags lovforslag – selv om jeg godt er klar over, at en række af de lovforslag, vi har set, ikke er på undervisningsministerens område – men det er nok et fromt håb, at det går sådan.

Dette blot for at minde den nuværende regering om, at dette med at have travlt og fremsætte lovforslag i hast er noget, enhver regering kan komme ud for, men det ville have været rart, hvis man i sin oppositionsperiode havde set så langt frem i tiden, at man kunne forestille sig, at man blev regering på et eller andet tidspunkt.

Når det er sagt, så vil jeg gerne sige, at Det Konservative Folkeparti kan tilslutte sig det lovforslag, der foreligger her. Vi mener, det er rigtigt, at der gøres noget – ganske uafhængigt af den redegørelsesdebat, vi netop har haft – med hensyn til specialundervisning.

Vi vil naturligvis gerne se på, hvordan det ligger med økonomien i forslaget, også på længere sigt. Jeg har bemærket, at ministeren vurderer, at det koster 0,9 mio. kr. alt i alt, og at de kan findes på ministerens konto, men hvis man nu forestiller sig, at den kategori af mennesker, der søger på højskole, kan blive meget ændret

[Eva Møller]

de kommende år, kan det så udløse meget store bevillinger til specialundervisning? Det vil vi i hvert fald gerne have afklaret.

Men generelt er vi indstillet på, at der skal ydes specialundervisning, uanset hvilken slags skole man går på, om det er en ungdomsskole, en efterskole, en husholdningsskole, eller det er i et af de mere klassiske uddannelsesforløb, hvor vi yder specialundervisning.

Vi kan også tilslutte os ændringer af den obligatoriske kommunale elevstøtte. Det var et forslag, som vi fremsatte i den tidligere regerings tid ud fra et ønske om, at uafhængigt af, hvilken kommune de boede i, skulle forældre og elever have lov til at vælge den efterskole, de havde lyst til at gå på. Det er klart, at dette tilbud naturligvis også skal gælde for de unge elever, som ikke synes, at de har lyst til at gå på en efterskole, men hellere vil have en anden form for uddannelse på det tidspunkt, et andet skoletilbud. Så det har vi ikke nogen problemer med.

Vi vil også gerne være med til at hjælpe skolerne, for vi ved jo, at netop den type skoler, vi har at gøre med her, er skoler, der uden egen skyld og næsten også uden, at man udefra kan finde nogen særlig grund til det, svinger meget i antallet af årselever. Derfor synes vi ikke, det er rimeligt at straffe de skoler, der af en eller anden uransagelig grund har et særlig lavt elevtal i 1992-93. Så vi vil gerne se på den ændrede reguleringsform.

De øvrige ændringer er rent tekniske og præciserende, som f.eks. spørgsmålet om, at der kan ydes vikardækning til forstandere og lærere i visse særlige tilfælde. Det vil vi naturligvis også være for.

Jeg har som sagt noteret mig, at forslaget koster 0,9 mio. kr. i øjeblikket, og at der ikke skulle være nogen økonomiske konsekvenser for kommuner og amtskommuner, og disse ting er vigtige for os.

Umiddelbart vil vi tilsige forslaget støtte og også en let og hurtig gang igennem udvalget.

Mariann Fischer Boel (V):

Hvis jeg prøver at kigge lidt ind i fremtiden, så tror jeg, at jeg vil afholde mig fra bemærkninger om, at man af og til kan have nødig at foretage nogle revisioner af lovgivning, som er vedtaget for ikke så forfærdelig længe siden.

Det lovforslag, som undervisningsministeren nu har lagt frem, er en ændring af højskoleloven, som vi vedtog umiddelbart inden sommerferien i år. Vi kan sådan kort opdele lovforslaget i tre elementer: Der sker en ændring af tilskud til specialundervisning, der sker en nærmere definition af betalingskommunen, og så er der spørgsmålet om at løse nogle finansieringsproblemer for nogle skoler, som kommer i klemme på grund af, at man nu omlægger tilskudsmodellen.

Med hensyn til de sidste to punkter er vi fra Venstres side meget godt tilfredse med dem; vi synes, de er fornuftige, og det er logik, at de bliver ændret.

Men med hensyn til specialundervisningstilskuddet har jeg et par bemærkninger. Der bliver nu inddraget en helt ny gruppe elever, altså unge over 18 år, og det falder, som Socialdemokratiets ordfører også nævnede det, fint i tråd med den debat, som vi lige har afsluttet. Men det er klart, at når man inddrager en ny gruppe, betyder det også, at man får en øget udgift – i dette tilfælde statslig – og den er så fra ministeriets side udregnet til at være på ca. 0,9 mio. kr.

Tilskuddet efter loven skal nu udbetales som en fast takst pr. elev, og det betyder helt klart fra Venstres side en forenkling af det, man har kendt tidligere, og det hilser vi selvfølgelig med glæde velkommen. Der står også i lovforslaget, at der bliver givet mulighed for at differentiere satsen. Man kunne forestille sig, at nogle skoler, der måske har samlet et speciale inden for et område, kan gøre det billigere pr. elev end andre skoler, og vi synes, at den ordning er glimrende, for så kan man formodentlig undgå, at der er et misbrugselement i loven.

Ministeren skriver også, at man ikke ønsker at bruge muligheden for at køre med nedsat takst i 1994. Det kunne være på grund af tidspresset, det skal jeg ikke kunne sige, men så må jeg jo konkludere, at alt andet lige vil det økonomiske pres på den ordning altså være mindre i 1995, end det er i 1994, men det må vi jo så prøve at kigge på, når vi når så vidt.

Jeg har også noteret mig, at det er i ministeriet, man nu skal visitere de unge over 18 år til specialundervisning, og jeg har spekuleret på, om der kunne være nogen problemer i det, men dér kan ministeren sikkert også afkræfte mine betænkeligheder.

[Mariann Fischer Boel]

Med de bemærkninger kan jeg i hvert fald love, at Venstre vil arbejde hurtigt i udvalget, sådan at vi kan få dette lovforslag til at træde i kraft samtidig med hovedforslaget.

Ebba Strange (SF):

Vi skal ikke bare ændre et forslag, vi har vedtaget for ganske kort tid siden; vi skal oven i købet ændre det, inden det er trådt i kraft. Egentlig er det måske også ret praktisk at have opdaget disse ting, inden lovforslaget er trådt i kraft. Det gør det dog lidt lettere for de mennesker ude i systemet, der skal modtage det, at det ikke er trådt i kraft endnu. Derfor haster det jo også med, at vi får gjort det færdigt.

Jeg skal ikke bruge tid på at gennemgå det; det har de tidligere ordførere gjort. Meget af det jo er teknik, og det er klart, at det har vi ingen indvendinger imod. Vi synes, det lyder fornuftigt under indtryk af den debat, vi just har overstået, at give tilskuddet til de specialpædagogiske elever som persontilskud.

Jeg er egentlig spændt på dette her; jeg er spændt på, hvordan det vil blive modtaget ude i højskoleverdenen. Vi ved jo, at der er nogle højskoler, der er særlig gode til at tage imod mennesker med brug for særlig støtte, men jeg er spændt på, om dette her kan gøre det muligt for folk at komme ind andre steder. Men det vil jo vise sig. Derfor synes jeg, det er meget godt, at man tager 1994, sådan som det er beskrevet, og så prøver at se, hvad resultatet bliver for de forskellige skoler.

Men jeg vil sige, at vi vil love lovforslaget en hurtig og velvillig behandling i udvalget.

Jan Køpke Christensen (FP):

Ligesom de tidligere ordførere erkender jeg, at vi ser positivt på dette forslag, ikke fordi vi i sin tid var tilhængere af forslaget til ændring af lov om folkehøjskoler, efterskoler osv., men dette forslag går jo – som det nu er fremgået – med hensyn til specialundervisning, kommunal elevstøtte og overgangstilskud m.v. i den rigtige retning. Man kunne bl.a. nævne den faste takst pr. elev: Der synes vi naturligvis – da vi er et parti, der ønsker, at kronerne skal følge eleven osv. – at det går i den helt rigtige retning. Specialundervisning til over 18-årige synes vi også er o.k. Og i betragtning af, at man siger, at det kan holdes inden for egne rammer og eget budget, kan vi da ikke have noget imod dette forslag.

Jeg skal bare lige understrege, at hastværk er lastværk. Det ser vi tydeligt i dette her, og vi ved jo fra tidligere – også for mit eget partis vedkommende – at vi bliver klandret for, at det er spild af Folketingets tid osv. Er der noget, der i allerhøjeste grad er spild af Folketingets tid, er det, når forslagene ikke er ordentligt gennemarbejdede. Jeg mener: Med det store embedsmandsværk, man har bag sig i ministerierne osv., skulle vi kunne undgå sådan nogle ting som det, der foregår her i dag. Det vil jeg kalde spild af Folketingets tid.

Men all right, vi ser positivt på lovforslaget, og vi vil også gerne være med til at få det hurtigt igennem udvalget.

Dorit Myltoft (RV):

Det Radikale Venstre støtter det foreliggende lovforslag. Jeg vil især fremhæve de forbedrede muligheder for at yde specialundervisning og specialpædagogisk bistand til elever med særlige behov.

Set i sammenhæng med andre bestræbelser på at integrere handicappede i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet er dette et godt skridt. Og for nogle af de unge, der her er tale om, betyder det, at de rent faktisk vil kunne få glæde af et efterskole- eller et højskoleophold som alternativ til ingenting.

Overgangstilskuddet til konkrete skoler er Det Radikale Venstre også positivt stemt over for. Vi tilsiger det en hurtig udvalgsbehandling.

Tove Videbæk (KRF):

Kristeligt Folkeparti kan tilslutte sig lovforslag nr. L 58. Vi mener, det er meget positivt, at der nu bl.a. vil blive ydet tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, således at tilskud fremover ydes med en fast takst til alle elever med særlige behov.

Kristeligt Folkeparti kan tilsige forslaget en positiv og hurtig behandling i udvalget.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg takker for den positive modtagelse også af dette forslag og skal blot sige – måske især til fru Eva Møller, som jo harceleret over, at det nu var nødvendigt at fremsætte et ændringslovforslag til en nylig vedtaget lov – at det da er rigtigt, at det havde været bedre, hvis det hele kunne have været forudset, da vi ved-

[Undervisningsministeren]

tog loven i sin tid. Men det blev det ikke, hverken af mig eller – kan jeg da også sige – af ordførerne, selv om vi i virkeligheden havde ganske pæn tid til at forberede og gennemføre dette lovforslag. Men der er jo også nye incitamenter i lovforslaget, som vi først, om jeg så må sige, har kunnet få med nu.

Når jeg særlig henvender mig til fru Eva Møller, så er det selvfølgelig, fordi det lovforslag fra regeringen, jeg fremsatte, i høj grad byggede på et lovudkast, som den tidligere regering havde arbejdet med. Så lad os tage et lille medansvar for, at det var nødvendigt at revidere det. Det afgørende er jo, at vi nu har et lovforslag, der med den velvilje, der er udtrykt i dag, hurtigt kommer til behandling og færdiggørelse i Folketinget, og så får vi samlet et bedre forslag.

Til fru Mariann Fischer Boel vil jeg sige med hensyn til spørgsmålet om at vurdere tilskudene i forhold til de elever, der skal have specialpædagogisk bistand, at der for så vidt ikke er noget nyt i den måde, ministeriet skal arbejde med den sag på, i forhold til tidligere. Så det har jeg tillid til vil kunne lykkes på en god måde. Jeg forstod også på fru Mariann Fischer Boel, at det havde hun for så vidt også tillid til. Så jeg håber på den hurtige udvalgsbehandling, der her er givet tilsagn om.

(Kort bemærkning).

Eva Møller (KF):

Jeg skal blot sige til undervisningsministeren, at jeg altid gerne tager både ansvar og medansvar for de beslutninger, jeg har været med til at træffe, men der var jo to grunde til min bemærkning.

Den ene er jo, som ministeren sagde, at det bygger på et andet lovforslag, men at man rent faktisk i den nye regering valgte at lave sit eget lovforslag i stedet for at ændre i det, der forelå i forvejen.

Den anden ting var, at baggrunden for min bemærkning netop var den, at nu havde jeg igennem 10 år ustandselig hørt fra den nuværende regerings side, at det ikke lignede noget, at man ikke kunne lave sit arbejde ordentligt, selv når man havde regeringsmagten og alle embedsmændene. Og så ville jeg såmænd blot påpege, at den siddende regering ikke er spor bedre end den tidligere, og jeg forventer såmænd heller ikke, at de efterfølgende vil blive hverken værre eller bedre – desværre.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 8:

Forslag til folketingsbeslutning om de længe-revarende sundhedsuddannelser.

Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.

(Fremsat 14/10 93).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Årsagen til, at jeg beder om en indledende kort bemærkning, er, at jeg først nu bliver opmærksom på, at bemærkningerne er uændrede fra sidste gang. Det var ikke meningen.

Det var meningen, at der skulle være en ganske kort bemærkning, der gjorde opmærksom på, at det eneste formål med at genfremsætte forslaget er, at vi planlagde at skrive en beretning. Det kunne ikke nås, og derfor skal forslaget bare til udvalget. Vi ønsker egentlig ikke en dybtgående førstebehandling; den har vi haft et par gange. Jeg synes, det er fair nok, at ordførerne ved det.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg skal kun komme med en enkelt bemærkning til beslutningsforslaget, idet jeg har forstået, at det klart er forslagsstillernes ønske og hensigt med fremsættelsen af forslaget alene at få afgivet en beretning i udvalget om en kendt problemstilling, som har været behandlet i Tinget tidligere, og hvor der efterfølgende har været afholdt møde mellem repræsentanter for